

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 914)

Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/955)

T.C.

Başbakanlık

25.1.2005

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-603/332

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 25.11.2004 tarihinde kararlaştırılan "Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GENEL GEREKÇE

58 inci ve 59 uncu Hükümetlerin Programlarında yer verilen bilgi edinme hakkının toplumun bütün kesimlerine yaygınlaştırılması hedefine uygun olarak yürürlüğe konulan 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu, hukukun üstünlüğünün ve demokrasinin gereklerinden olan bilgi edinme hakkının hayata geçirilmesi yönünde çok önemli bir adım oluşturmuştur.

Anılan Kanunun genel gerekçesinde de ifade edildiği üzere, bireylere daha yakın bir yönetimi, yönetimin halkın denetimine açıklığını ve şeffaflığı sağlama işlevlerinin yanında halkın Devlete karşı duyduğu güveni daha yüksek seviyeye çıkarmada da önemli bir rol oynayan bilgi edinme hakkı, demokratik ülkelerde vazgeçilmez temel haklardan biri olarak kabul edilmektedir.

Bilgi Edinme Hakkı Kanununda, bilgi edinme hakkının kullanılmasında kamusal ve kişisel gizliliğin gözardı edilmemesi gerektiği de dikkate alınarak, yargı denetimi dışında kalan işlemler; Devlet sırrına ilişkin bilgi veya belgeler; ülkenin ekonomik çıkarlarına ilişkin bilgi veya belgeler; istihbarata ilişkin bilgi veya belgeler; idari soruşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler; adli soruşturma ve kovuşturmaya ilişkin bilgi veya belgeler; özel hayatın gizliliği; haberleşmenin gizliliği; ticarî sır; fikir ve sanat eserleri; kurum içi düzenlemeler; tavsiye ve mütalaa talepleri ile kurum içi görüş, bilgi notu ve tavsiyeler konularında bazı sınırlamalar öngörülmüştür.

Bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin başvurularda ilgili kurum ve kuruluşlarca yukarıda belirtilen sınırlamaların geniş yorumlanarak veya bilgi edinme hakkının kapsamını daraltacak uygulamalar yapılarak söz konusu hakkın gereği gibi kullanılmamasına yol açılmasını önlemek amacıyla oluşturulan Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu, 4982 sayılı Kanunun ve 27.4.2004 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmeliğin uygulanmasında belirleyici bir rol üstlenmiştir.

Bununla birlikte, 4982 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde, bilgi edinme isteminin 16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplerle reddedilmesi halinde adı geçen Kurula itiraz edilebileceğinin öngörülmesi; 14 üncü maddesinde ise, Kurulun, bilgi edinme başvurusuyla ilgili olarak yapılacak itirazlar üzerine, 16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplere dayanılarak verilen kararları incelemek üzere oluşturulduğunun hükmüne bağlanması sebebiyle, Kanunun 16 ve 17 nci maddelerinde öngörülen sebeplerin dışında Kurula itiraz başvurusunda bulunmanın veya Kurulun bu maddelerin dışındaki sebeplerle yapılan itirazları inceleyerek karara bağlamasının mümkün olmadığı yönünde görüşler ileri sürülmektedir.

Tasarı ile, 4982 sayılı Kanunun 13 ve 14 üncü maddelerinde geçen "16 ve 17 nci maddelerde" öngörülen sebeplere ilişkin ifadeler madde metninden çıkarılarak, bilgi edinme isteminin reddine ilişkin bütün kararlara karşı Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itiraz edilebileceği açıklığa kavuşturulmakta; bütün kararların Kurul tarafından itiraz yoluyla incelenmesi mümkün kılınmaktadır.

Diğer taraftan, Kurul üyelerine ödenmesi öngörülen huzur hakkının hesaplanmasına esas olacak gösterge rakamları, uhdesinde kamu görevi bulunanlarla bulunmayanlar arasındaki fark da kaldırılarak 3000'e yükseltilmekte, bununla birlikte, bir ayda fiilen görev yapılan gün sayısının dördü aşması halinde, aşan günler için huzur hakkı ödenmeyeceği hükmüne bağlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile, 4982 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen "16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplerle" ibaresi madde metninden çıkarılarak, bilgi edinme istemi her ne sebeple olursa olsun reddedilen başvuru sahiplerinin bu kararlara karşı Bilgi Edinme Değerlendirme Kuruluna itiraz edebilmeleri mümkün kılınmakta ve bu suretle bilgi edinme hakkının daha geniş şekilde kullanılabilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2.- 1 inci madde ile 4982 sayılı Kanunun 13 üncü maddesinde yapılması öngörülen değişikliğe paralel olarak 14 üncü maddenin birinci fıkrasında geçen "16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplere dayanılarak" ibaresi madde metninden çıkarılmakta ve bu suretle Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulunun, kurum ve kuruluşlarca anılan maddelerde belirtilen sebeplerin dışındaki sebeplerle verilen ret kararlarına karşı yapılan itirazları da inceleyebileceği açıklığa kavuşturulmaktadır.

Ayrıca, Kurul üyelerine ödenecek huzur hakkının hesaplanmasına esas olacak gösterge miktarı, Kurul üyelerinin kamu görevlisi olup olmadıklarına bakılmaksızın 3000'e yükseltilmekte, bununla birlikte, bir ayda fiilen görev yapılan gün sayısının dördü aşması halinde, aşan günler için huzur hakkı ödenmeyeceği hükmüne bağlanmaktadır.

Madde 3.- Yürürlük maddesidir.

Madde 4.- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 1/955

Karar No.: 82

25.5.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca, 1.2.2005 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "Bilgi Edinme Hakkı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/955)", Komisyonumuzun 7.4.2005 tarihli 17 nci birleşiminde Başbakanlık ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Komisyonumuzun 24.5.2005 tarihli 24 üncü birleşiminde, Başbakanlık ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla, Tasarının maddelerinin görüşmelerine devam edilmiş ve Tasarının maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	<i>Haluk İpek</i>	<i>Feridun Fikret Baloğlu</i>
Ağrı	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Yüksel Çorbacıoğlu</i>	<i>Orhan Yıldız</i>	<i>Mehmet Küçükbaşık</i>
Artvin	Artvin	Bursa
Üye	Üye	Üye
<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	<i>Muzaffer Külcü</i>	<i>Mahmut Durdu</i>
Çorum	Çorum	Gaziantep
(Toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Nimet Çubukçu</i>	<i>Mehmet Yılmazcan</i>	<i>Hakkı Köylü</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Kastamonu
(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Orhan Eraslan</i>	<i>Enver Yılmaz</i>
Malatya	Niğde	Ordu
	(İmzada bulunamadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Nuri Saygun</i>	<i>Ahmet Çağlayan</i>	<i>Bekir Bozdağ</i>
Tekirdağ	Uşak	Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

**BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1.- 9.10.2003 tarihli ve 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanununun 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen "16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplerle" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

MADDE 2.- 4982 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin birinci fıkrasında geçen "16 ve 17 nci maddelerde öngörülen sebeplere dayanılarak" ibaresi madde metninden çıkarılmış, yedinci fıkrasında geçen "uhdesinde kamu görevi bulunanlara (1000), uhdesinde kamu görevi bulunmayanlara ise (2000)" ibaresi "(3000)" olarak değiştirilmiş ve fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Bir ayda fiilen görev yapılan gün sayısının dördü aşması halinde, aşan günler için huzur hakkı ödenmez."

MADDE 3.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Aksit

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı V.

A. Şener

Devlet Bakanı V.

A. Coşkun

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakan

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Mumcu

ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**BİLGİ EDİNME HAKKI KANUNUNDA
DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.